

© Sien Verstraeten

Vlaamse Ouderenraad drukt stempel op nieuw woonzorgdecreet

De voorbije twee jaar werd in Vlaanderen hard gewerkt aan een nieuw woonzorgdecreet. Het doel: zorgen dat wie woonzorg of ondersteuning nodig heeft, kan rekenen op kwaliteit en gepaste zorg. Zowel thuis als in een dagverzorgingscentrum als in een woonzorgcentrum. Voor de Vlaamse Ouderenraad bood die hervorming een uitgelezen kans om jarenlange vragen en verzuchtingen om te zetten in concreet beleid. En met resultaat.

Woonzorg wat?

Het woonzorgdecreet bepaalt waaraan woonzorgvoorzieningen moeten voldoen in hun werking. Zo niet, dan volgen er sancties. Wie de levenskwaliteit en inspraak van mensen met zorgnoden wilt verbeteren, vindt daarvoor in dit decreet heel wat hefboomen. De Vlaamse Ouderenraad was er dan ook snel bij om inspraak te vragen en kreeg die ook: via besprekingen in voorbereidende werkgroepen en diverse adviezen konden we de signalen die we van ouderen kregen meermaals op tafel leggen.

Nu de laatste aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit door de regering werden goedgekeurd, kunnen we vaststellen dat tot in de laatste ronde nog wijzigingen op vraag van de Vlaamse Ouderenraad zijn doorgevoerd. We pikten de belangrijkste er voor je uit:

Vernieuwde rol voor lokale dienstencentra

Lokale dienstencentra moeten in de toekomst heel anders werken. Kwetsbare inwoners en het versterken van de buurt komen nu op de eerste plaats en niet langer het organiseren van activiteiten. Samen met het lokaal bestuur, buurtbewoners, verenigingen en welzijns- en zorgorganisaties moeten ze zicht krijgen op de noden en de buurt dichter bij elkaar brengen. Lokale dienstencentra moeten de brug worden tussen al deze partners en ervoor zorgen dat inwoners de weg vinden naar het aanbod in de buurt dat het best aansluit bij hun vragen, noden en wensen.

Verplichte erkenning voor assistentiewoningen

Een van de grootste kwalen uit het woonzorgdecreet wordt rechtgezet: alle 'aangemelde' assistentiewoningen, die eigenlijk aan geen enkele regelgeving moeten voldoen, gaan eruit. Zij moeten binnenkort allemaal een erkenning aanvragen en in lijn zijn met alle regels. Enkel diegenen die hieraan voldoen mogen de naam 'assistentiewoning' gebruiken. Zo is iedere bewoner van een assistentiewoning eindelijk zeker van waar hij recht op heeft, zoals een woonassistent, een noodoproepsysteem voor crisis- en overbruggingszorg, een gemeenschappelijke ruimte en een rolstoeltoegankelijke omgeving. Ook de garantie dat er een antwoord geboden wordt op noodoproepen en dat er niets extra gefactureerd mag worden louter om even te komen kijken naar aanleiding van een noodoproep werd sterker ingebouwd.

Kwaliteit van leven, wonen en zorg centraal

Ouderen met zorgnoden krijgen meer inspraak over hun persoonlijke ondersteuning en zorg. De tijd dat zorgplannen achter gesloten deuren geschreven werden zonder inspraak van de oudere zelf lijkt gelukkig voorbij. Nieuw is dat er op regelmatige basis samen met de oudere (en zijn familie) overleg moet plaatsvinden over hoe hij het liefst leeft en woont en welke verzorging daarbij nodig is. Het is de

bedoeling om dit in een 'woonzorgleefplan' te noteren dat regelmatig aangepast wordt. Dat plan gaat veel verder dan enkel de medische zorg. Ook de verwachtingen rond zelfredzaamheid, sociale relaties, een aangename leefomgeving, betekenisvolle dagbesteding, ... moeten aan bod komen. Inzagerecht was er al langer, maar binnenkort kunnen bewoners ook zelf relevante zaken (laten) noteren, zodat ze effectief mee 'eigenaar' zijn van hun woonzorgleefplan.

“Een van de grootste kwalen uit het woonzorgdecreet wordt rechtgezet: alle 'aangemelde' assistentiewoningen, die eigenlijk aan geen enkele regelgeving moeten voldoen, gaan eruit.

Versterking van de gebruikersraden

De gebruikersraden in woonzorgcentra en assistentiewoningen krijgen versterking. Naast de gebruikersraad moet ook een verplichte familierraad regelmatig samenkomen. Bovendien kan op vraag van een bewoner of familielid iemand uit een mantelzorgvereniging of de lokale ouderenraad mee deelnemen aan de gebruikersraad, om hen te ondersteunen in de dialoog met de voorziening. Verder mag het intern reglement alleen nog maar gewijzigd worden nadat de gebruikersraad en de familierraad werden geraadpleegd. Zo krijgen ze een volwaardige stem in de organisatie van het dagelijks leven in het woonzorgcentrum.

Een doeltreffend klachtenbeleid

Weg met de tijd waarin klachten in een woonzorgcentrum wettelijk gewoon geklasseerd konden worden! Voortaan hebben bewoners en familieleden binnen een bepaalde termijn recht op antwoord, en moet het

woonzorgcentrum aantonen dat het op basis van klachten maatregelen neemt om problemen te verhelpen of te voorkomen.

En nog veel meer ...

Dat is uiteraard niet alles. Op tal van specifieke punten werden regels aangepast om aan onze vragen ter versterking van de kwaliteit van leven, wonen en zorg tegemoet te komen. Zo gaat er veel aandacht naar regels rond het garanderen van de grootste mogelijke vrijheid. Stap voor stap komen er nieuwe ondersteuningsvormen bij zoals verschillende vormen van kortverblijf en een passender aanbod voor mensen met jongdementie. Ook palliatieve zorg, vroegtijdige zorgplanning en levenseindezorg kregen extra aandacht. Tot slot zullen burgers in de toekomst ook online inspectieverslagen kunnen terugvinden.

Hoe verder?

Vanaf 2020 gaan de nieuwe regels van kracht. Maar ondanks de belangrijke stappen vooruit, zitten we nog lang niet bij de perfecte zorg. En dit om twee redenen. Ten eerste omdat dit decreet slechts een tussenstap is. Men heeft heel wat regels op punt gesteld, maar een echte hertekeuring van het zorglandschap was op die korte tijd helaas niet mogelijk. Ten tweede omdat een aantal belangrijke zaken nog niet aangepakt zijn: de financiering moet omhoog, net zoals de minimumnormen voor personeel. Ook de spreiding van het aanbod moet beter, zodat er geen regio's meer zijn met lange wachtlijsten of een overaanbod. En ook aan de betaalbaarheid moet dringend iets gedaan worden. Stuk voor stuk eisen die de Vlaamse Ouderenraad met zekerheid zal voorleggen aan de nieuwe Vlaamse regering.

Wil je meer weten over de nieuwe regelgeving of onze adviezen nalezen? Kijk zeker eens op www.vlaamse-ouderenraad.be/watdenkenwe

Nathalie Sluyts

Stafmedewerker Vlaamse Ouderenraad